

1 MAYIS'TA YÜRÜYEN "AYAKLAR", AYAKLAR ALTINA ALINDI...

İşsizlerin de işçi olduğunu kabul ettikleri bir ülkede yaşasaydık böyle çoğunluklara oynayan bir iktidar böyle davranmazdı. İşçi deyince sadece fabrikada çalışan insan gelince akla böyle olmuyor tabi ki de ve böyle şeyler çıkıyor ortaya. Önce işçiyi tanımlamak lazım. Üretim araçlarında, sermayede mülkü olmayan bence işçidir...

Serkan MERCAN

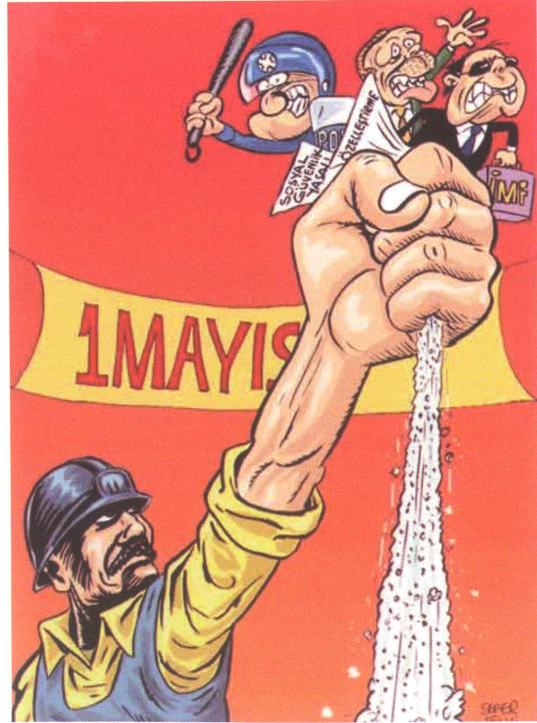
(Aysu Kayacı, *Haydi Gel Bizimle Ol* Programı, NTV, 01.05.2008)

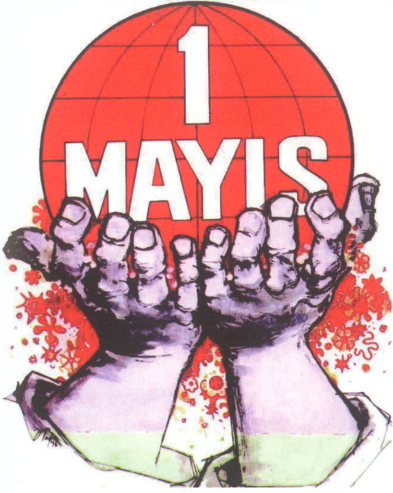
1 Mayıs 2008 günü, İşçi Bayramı'nı kutlamak ve ayrıca hafızalardan silinmeye yüz tutmuş Mayıs 1977'de Taksim-Kazancı Yokuşu katliamını tekrar Türkiye insanına hatırlatmak amacıyla Türkiye'nin emekçileri Taksim Meydanı'nda toplanabilmek için İstanbul'daydı. DİSK'in, KESK'in ve diğer emek ve meslek örgütlerinin kararlı tutumu ile Taksim'e yürümek isteyen kitleler emniyet güçlerinin "orantısız" güç kullanımı ile karşılaştı. Emniyet güçlerinin emekçilere yönelik aşırı güç kullanımı, siyasi iktidarın ne kadar demokrat olduğunu ve de Türkiye'de demokrasinin yaşatılabilmesi için asıl olarak nelere ihtiyaç duyulduğunu bir kez daha tartışmak gerektiğini gösterdi.

1 Mayıs 2008 günü emekçilerin karşılaştığı şiddet üzerine yazılanlar¹, siyasal iktidar yanlısı medya hariç, açıkça tek bir şey gösteriyordu: İktidar partisinin "muhafazakâr demokrasisi" bir kez daha eleştirel bir gözle değerlendirilmelidir. Her şeyden önce şu belirtilmelidir ki, iktidar partisinin demokrasi havarisi olduğu argümanları devletin ve toplumun analizine dair eksik ve hatta yanlış bir bakış açısının ürünüdür. Bu bakış açısı, ordu-demokrasi ikiliği üzerinden okunmaya/okutulmaya alışılmış Türkiye'deki demokrasi mücadelesini, "sivilleşme" ile eşanlımlı olarak görülmesinden kaynaklanmaktadır.

1 "1 Mayıs polis devleti" (Hürriyet, 02.05.2008), "Gazci kardeşler" (Sabah, 02.05.2008), "Ayaklar ayak altında" (Vatan, 02.05.2008), "AKP'nin demokratlığı buraya kadarmış" (Radikal, 02.05.2008), "Şanlı Taksim Müdafaası" (Akşam, 02.05.2008), "Dün AKP Hükümeti Halka Faşizmi Yaşattı" (Birgün, 02.05.2008).

Sivilleşme, çok kültürlülük ve çoğulculuk, demokrasi ile eşanlımlı görülecek kavramlar veya süreçler değildir. Demokrasi, özünde eşitlik ve özgürlük fikrini barındıran bir kavram ve mücadelesi verilen bir süreçtir. Türkiye'de ordu-demokrasi ikiliği üzerinden sivilleşme temelinde tanımlanan iktidar partisinin (özünde anti-demokrat) "muhafazakâr demokrasisi", eşitlik ve özgürlük fikirleri üzerinde yükselmeyen bir demokrasi tanımına sahiptir. Diğer bir deyişle, 1 Mayıs'ta kolluk kuvvetinin gerçekleştirdiği "Şanlı Taksim Müdafaası" (Akşam, 02.05.2008) bir kez daha göstermiştir ki "AKP'nin demokratlığı buraya kadarmış" (Radikal, 02.05.2008). Demokratlığı sorgulanmak durumunda olan ve ayakların baş

olamayacağını beyan eden “muhafazakâr” bir siyasi liderin icazeti ile İstanbul’da dengesiz ve aşırı güç kullanılmasının yarattığı şiddet ortamının, demokratik bir ülkenin özlenen koşulları ile uzaktan yakından bir ilgisi olmadığı açıktır.

1 Mayıs ve SSGSS

Hatırlanacağı üzere,

Türk Eczacıları Birliği’nin de içinde bulunduğu emek platformunun birçok bileşeni ile birlikte karşı durulan SSGSS Yasası, toplumun en geniş kesimini temsil eden emekçilerin görüşleri alınmadan ve onlara rağmen Meclis’ten geçirilmişti. Çoğulculuk vurgusu yapan bir iktidar partisinin bu tavrının, dillerden düşmeyen “katılımcı demokrasinin” gereklerini karşılamadığı ortadaydı. SSGSS Yasası’na dair emek ve meslek örgütlerinin göstermiş olduğu direngen tavır, iktidar partisini tedirgin etmiş olacak ki 1 Mayıs günü adeta sıkıyönetim koşullarını aratmayan bir askeri yönetim gibi hareket etmek zorunda gördü kendisini. Ülkenin zenginliğini yaratan emekçileri “ayak”, siyasi otoriteyi “beyin” olarak görmek, siyaset bilimi literatürü içinde tam da muhafazakârlık denen düşünce biçiminin ürünüdür. Dolayısıyla iktidar partisinin gerçek niteliğine gayet uygundur. Muhafazakârlık değişime kapalı, özgürlüklere karşı şüpheli ve eşit bireylerden oluşan toplum düşüncesine uzak bir ideoloji olarak demokrasi ile bağdaşmaz. Zaten Fransız Devrimi ilkelerine karşı gelenek ve görenekler ile eski toplumun hiyerarşik yapılanmasını savunan düşünürler tarafından türetilmiştir. Bu nedenle, 1 Mayıs’ta yaşatılanlar; özgürlüklere karşı şüpheli ve bireylerin eşit olduğuna dair olumsuz fikirleri bulunan muhafazakâr bir iktidarın beklenen bir uygulaması olarak tarihe geçmiştir.

Bu beklenen uygulamada beklenmeyen süreçler de yaşanmıştır. 1 Mayıs günü İstanbul’da emekçilere uygulanan şiddet, caddelerde ve sokaklarda insan-

lara gaz, tazyikli su ve cop kullanma marifetiyle saldırmak ile sınırlı kalmamıştır. Şişli Etfal Hastanesi önünde bir araya gelen Türk Eczacıları Birliği ve bazı odalarının, Türk Tabipleri Birliği’nin, İstanbul Tabip Odası’nın ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası’nın yöneticileri, çalışanları ve üyeleri de hastane içinde polis saldırısına uğramış ve gaz bombalarına maruz kalmışlardır.

Bir başka deyişle, bugün, emekçi kesimlerin ve toplumun diğer ezilen kesimlerinin yaşamsal taleplerini çeşitli kanallar, metotlar ve hamasi söylemler ile söğürabilme yeteneğine sahip olan iktidar partisi, bu toplumsal kesimlerin ne denli güçlü olduklarını fark ettiğinden de (SSGSS eylemleri), 1 Mayıs gibi anlamlı bir günde tekelindeki meşru zor kullanma kapasitesini kullanmaktan geri durmamış ve cevap vermiştir adeta. Diğer bir deyişle, SSGSS’ye karşı gösterilen direngen tavra yönelik cevap 1 Mayıs’ta verilmiştir. Bu nedenle, konfederasyonların Taksim’e çıkma kararlığı değil iktidar partisinin emekçilere yönelik (özünde anti-demokrat) “muhafazakâr-demokrat” yaklaşımı şiddet ortamını doğurmuştur.

Sonuç olarak, iktidar partisinin uzlaşmaz tavrının süreceği düşünülürse, emek ve meslek örgütlerinin kararlı duruşu devam ettiği sürece önümüzdeki yıl 1 Mayıs çok daha şiddet dolu geçeceğini tahmin etmek mümkün görünüyor. Ancak kapatma davası, Ergenekon soruşturması, erken seçim ihtimali ve yerel seçimler gibi ülke gündemini baştan aşağı değiştirecek süreçlerin yaşandığı/yaşanacağı düşünülürse, önümüzdeki yıl emekçilerin bu yıl ki kararlı tutumları devam edeceğinden 1 Mayıs’ın İşçi Bayramı olarak resmen kutlanmasının önü de açılabilir.

